

kavics zárt ablak üvegére
hallanak-e a szólítottak
valaki talán visszaszólhat
megnyílhat az ajtó
kitárulhat az ablak
tévelygő erdőszélre érhet
de áthangolják majd magánbeszéded
minden emberrel egy nyelv vész ki
grammatikáját útítársa
és szókinsét már utóda sem érti

KÖZBESZÓLÁS EGY ÉLETÍRÁSBA

Egy hosszú egy rövid egy hosszú egy rövid
ezek nem morzejelek
hosszú az esetek jelzője itt
akaratlan a múltból rémlenek
s ahogy nézegetem
fölszalad sóhajom
még csak nem is felirat némafilmhez
távozóban a néző
kirajzó képzele
rádöbben ő az egyetlen szereplő
akin múlik bonyodalom kifejtet
és roskadozik a teher alatt
hogy minden percben ismét megszülethet

Lakatos István

VÉGVIDÉK

1

Mindig a lapály felett
ahol a szabad szelek

ahol fent a vérmadár
vágyaink oromzatán

kétségbeeséseim
szerpentinösvényein

hol világszél fúj fent
s ölyvre sas csap újfent:

füstbefogta barbár
szürke sziklaoltár

ég tőle a kőszál
(hol csak zerge kőszál)

hol társul a sátán
kísérget a sétán

– Ha borulsz bokámig
mind tiéd mi látszik

lelkedért cserébe
száz csillag hull elédbe

angyalok valahányan
lehelethalaványan

kik eddig nem karoltak
most már ölelni fognak

szárnyalsz turulmagasban
karjukon múlhatatlan

2

De görgetegkövekre
örökre számkivetve

hová vezet e mélyút
ki rója mi elé jut?

szerelmek fagyhalála –
itt ér véget a játszma?

vicsorgó szakadékok
zugán kezdet és végok

hallgat csontváz mosollyal
völgyvájulat-oromfal

a szem ezt kapta tájul
a múlt magába zárul

a végtelen határa
visszahull önmagába

Csend – árad szét a katlan
méhéből fogyhatatlan

mi készül itt a felszín
mélyén? szó nincs milyen kin

hallgat szurdok-magaslat
száz szörny kőarca hallgat

a formák telhetetlen
dermednek béna csendben

menny szégyenpírja rőtlik:
csend – időtlen időkig

A KÖZELÍTŐ TÉL

Hogy pusztul, omlik minden, a domb, a rét...
Látod, mivé lett? Látod a gyűlölet
gigászi művét? Martaléka
lett a szelid gyalogút, a lágy völgy.

E fogcsikorgás hajnali suttogás,
e hús harag két láng nevetése volt –
düh, vád a múltban úgy kutat most,
mint remegő zsigerig döfött kés.

Nimfák, najádok, heszperiszek, csodák
(Circém, Seléném, szép Amathúsiám):
hogy tündököltetek, barátnők,
félfeleségek az éjszakában!

Mikor patakban mosta magát a hold,
s a büszke pár nem télikabátban ült
halotthideg tó pőre partján –
sikos ölük melegén fűrödtek.

Tudnám, talán még... Sárga levél zörög;
évek vasörve csörgeti láncait:
ne merje senki bárdolatlan
sérteni – szánni se – sorsfutásom.

Pórázon agg eb szóltan urat vezet.
Gyér tapsra véget ér a komédia.
A közelítő tél a szinpad
cirkuszi diszleteit lesöpri.

Radics Viktória

FÜSTGOMBOLYAG

In memoriam Ariadna Efron
(1912–1975)

Minden szürke, Marina ruhája, arca is. Az utca csupa sár, a kunyhón fűrtökben lógnak a legyek. Pedig a helység nevében – Csisztopol – ott a „tisza” szó. Ebbe a Káma-parti tatár városkába evakuálták a moszkvai írókat. Marina Cvetajevát nem; őt meg a kisfiát csak Jelabugába, a rogyant faluba engedték, s most azért van itt, hogy tartózkodási engedélyt, lakhatást és munkát szerezzen. Kérvényt adott be a pártbizottságnak: *„Kérem, hogy vegyenek fel mosogatónak a Litfond megnyitás előtt álló étkezdéjébe.”* Pártfogói a fejüket csóválták: kérvény nagyon sok van, állás meg csak egy.

Most egy újdonsült ismerősét várja a küszöbön, nem is tudja, miért – belekapaszkodott a kedves, anyás arcba. Ő is nemrég érkezett gyerekeivel Csisztopolba, és már jól berendezkedett. Marina rágyújt, babrálja kis táskája tartalmát, a három gyapjúgombolyagot: kék, sárga, fehér. Lidia zavartan lép ki az ajtón – furcsállja ezt a nőt –, és hinni sem akar a szemének: ilyen bolyhos, finom fonalat még sohasem látott: mint-ha füstgombolyagok lennének, kézbe kíváncsoznak, akár a kis állatok.

Marina föl pattant, és bevágta őket kis, fakó táskájába, amely Anna Karenina piros retiküljére emlékeztette Lidiát, arra, amit a pályaudvaron tett le a kezéből. A csodás gombolyagok csak később kerültek szóba. *„Ha eladhatnám ezt a gyapjút...”* – próbált reménykedni Marina, miközben egymás mögött bukdácsoltak a sárban cuppogó deszkákon. A vevő Zinaida Paszternak személyében azonban későn jelentkezett; Cvetajeva hirtelen, szó nélkül visszautazott Jelabugába.